

RIVIERAN YRITYSALUEEN LUONTOSelvITYSARVIO

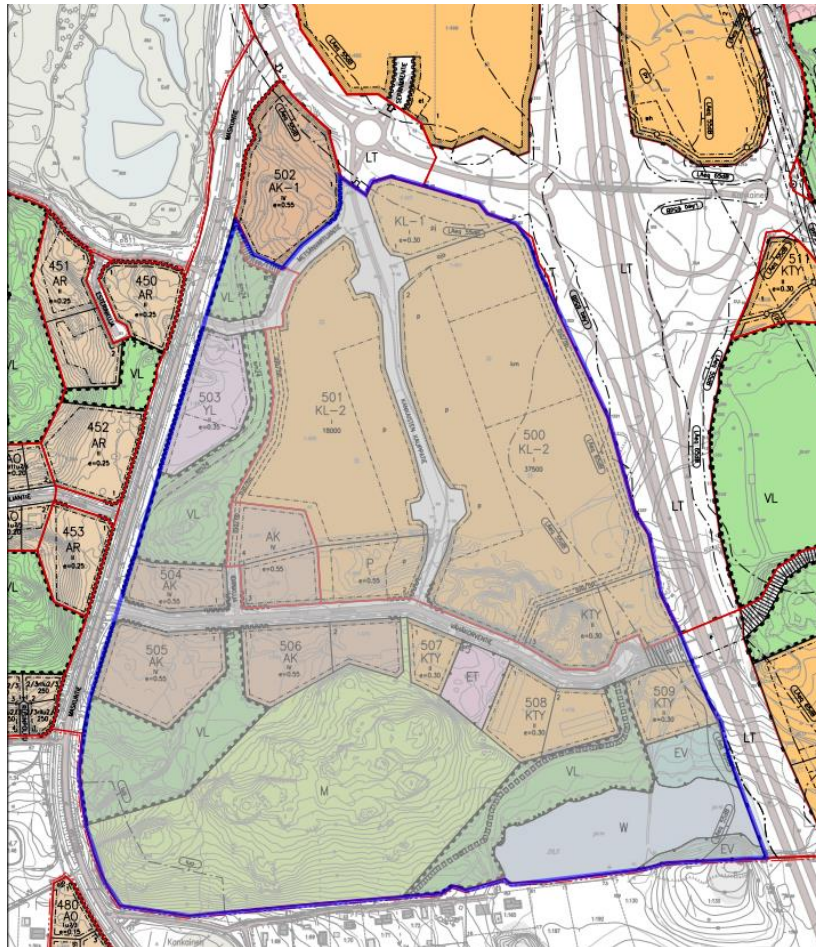
Johdanto ja työn toteutus

Maskun kunta / Jukka Niemeläinen tilasi minulta arvion Rivieran suunnittelualueen luontoselvitystarpeesta. Tarkoitus oli arvioida, tarvitaanko alueesta kattavampaa luontoselvitystä kuin mitä on kartoitettu koko kuntaa koskevassa luontoselvityksessä (Oja & Oja 2006).

Tein maastokartoituksen Rivieran alueelle 15.8 ja 14.10 ja selvitin myös mahdolliset aikaisemmat alueella todetut luontoarvot kaavassa (Maskun kunta 2020) sekä koko kunnan luontoselvityksessä. Maastokäyntien ajoittuminen syksyyn ei ollut paras ajankohta putkilokasvien määrittämiselle esimerkiksi lehdon ja lehtomaisen kankaan alueilla, kun lakastumista oli jo tapahtunut. Ajankohta oli kuitenkin riittävä luontotyyppien tunnistamiseen.

Tulokset

Rivieran suunnittelualue on vt 8:n länsipuolella Maskun Neste-huoltoaseman pohjoispuolelle levittäytyvä 47 hehtaarin ala (Kartta 1). Alueella on nykyistä yritystoimintaa (Kuva 9) ja laaja rakennustyömaa (Kuva 8), jotka eivät ole enää luonnontilassa. Lisäksi suunnittelualueella on laajalti metsäalaa ja lampi. Alue rajautuu ympäröiviin teihin: valtatie 8:an, Maskuntiehen, Pihantiehen ja Myllytorpantieen.

Kartta 1. Rivieran yritysalue rajattuna sinisellä.

Aikaisemmassa Maskun luontoselvityksessä ei ole mainittu suojelemisen arvoisia luontokohteita Rivieran suunnittelualueelle. Maskun yleiskaavassa suunnittelualueelle on merkitty viheryhteystarve alueen koillisreunalta itään valtatie ylitse kulkevan jalankulkusillan kautta. Varsinaisia suojeltuja luontokohteita ei ole yleiskaavassa, mutta alueella on kaksi merkintää muinaismuistolain rauhoittamasta muinaisjäänneksestä: Suuren postitien vanhaa tielinjaa myöhemmän valtatie vierillä sekä Kankaisten sorakuoppa, jonka laitamilta on tehty jotain löydöksiä. Ennen maisemallisestikin näyttävä metsässä oleva postitien jäänne on osittain tuhoutunut metsähakkuissa, mutta lyhyt jäänne vanhasta postitiestä on vielä jäljellä Vähäkorventien pohjoispuolella, lähellä Maskuntien vartta (Kuva 10). Aluetta koskevassa nykyisessä asemakaavassa suunnittelualueelle on merkitty myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jossa on ohjeistus, että alueen kuuset ja haavat tulee säilyttää. Ohjeistus sopisi liito-oravan elinpiirille mutta aikaisemmissa Maskun liito-oravakartoituksissa (Oja & Oja 2006) tai Suomen lajitietokeskuksen tietokannassa, <https://laji.fi/>, ei ole havaintoja liito-oravan elinpiiristä suunnittelualueella.

Rivieran suunnittelualueen lammen vieritse kulkee maskulaisten virkistyskäytössä oleva ulkoilureitti, jota liikutaan kävellen ja pyörillä (Kuva 7). Alueen kaakkoiskulmassa oleva todennäköisesti aiemmasta soranotosta syntynyt lampi on myös harrastuskäytössä (Kuva 5). Hiekkapohjainen lampi ei ole luonnontilainen eikä kuulu vesilain 11 § suojeltuihin vesiluontotyyppeihin.

Rivieran suunnittelualueen laajat metsäalueet ovat moninaisia: korkeusvaihtelut ovat suuria ja etenkin etelä- ja kaakkoispuolella rinteet kohoavat jyrkkinä ja kasvillisuus vaihtelee kaiken kaikkiaan paljon lakiosista notkelmiin. Jaankin suunnittelualueen metsäalat kasvillisuuden ja maiseman yleispiirteiden mukaan 4 osa-alueeseen (Kartta 2), jotka kuvaan seuraavassa tarkemmin:

1) Lehtomaisen kankaan ala

Alueella on lehtomainen kangasmetsä pääosin rinteessä, jossa on iäkkäitä kuusia sekä monen ikäisiä lehtipuita, mm. koivuja ja haapoja. Metsän kenttä- ja pohjakerroksessa kasvaa mm. sinivuokko, kielo, mustikka ja valoisimmissa kohdissa erilaiset heinät. Lahopuuta on kohtalaisesti. Alueen itäosassa on varttuneempien kuusien ja haapojen alue ja siellä olisi potentiaalisesti sopivia kolopuita ja maastoa liito-oravalle. Havaintoja liito-oravan jätöksistä ei kuitenkaan tehty.

Kuva 1. Lehtomaisen kankaan varttuneempia kuusia ja haapoja.

2) Kallioisten lakien ala

Alueen korkeimmilla lakiosilla kasvillisuus on kuivaa mäntykangasta tai jopa paikoin kallioiden päällä on puuttomia palleroporonjäkälien peittämiä karukkokangaslaikkuja. Puusto koostuu kituliaista männyistä ja katajaa on paikoin runsaasti. Erilaisten jäkälien ja sammalien osuus on yhtä suuri, ja ne peittävät suurimman osan maa-alasta. Lahopuuta ja keloja on kohtalaisesti ja alat ovat luonnontilaisen kaltaisia. Kallioiden välisissä notkelmissa on pieniä soistuneita rämelaikkuja, joissa kasvavat mm. suopursu, juolukka, puolukka ja rahkasammalet. Kallion notkelmissa on myös saniaiskasvustoja, kuten kallioimarretta. Jyrkänteisillä kalliopinnoilla on mm. kalliopalmikkosammalia. Tammilehdon pohjoispuolisella kalliokielekkeellä kasvaa pienellä alalla niukasti ketokasvillisuutta; keto-orvokkia, ahosuolaheinää, mäkitervakkoa sekä kissankäpälää.

Kuva 2. Lakiosien metsää.

3) Kuivahkon ja tuoreen kangasmetsän harvennettu ala

Suurin osa alueen metsäalasta on kuivahkoa tai tuoretta kangasmetsää, joka on enimmäkseen reilusti harvennettua. Metsäalat ovat myös aikanaan ojitettuja ja lahoppuun määrä näillä aloilla on vähäinen. Osa harvennetusta alasta kasvaa voimakkaasti taimikkoa tai on heinittynyt tai esimerkiksi vadelma on vallannut alaa. Eniten tästä osiosta on puolukkaa kasvavaa kuivahkoa mäntykangasta. Näillä aloilla korkeusvaihtelut ovat vähäisempiä ja ne ovat siksi helpoimmin hyödynnettävissä metsätaloudellisesti.

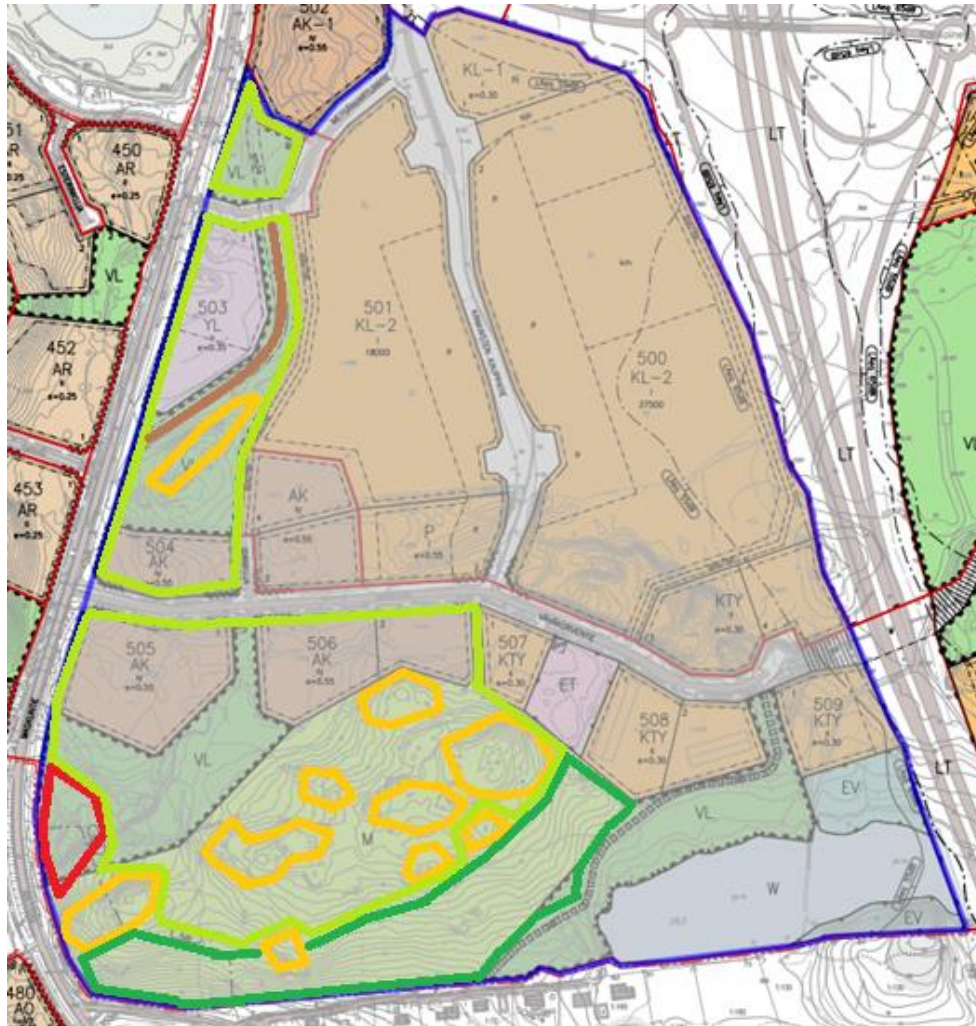
Kuva 3. Kuivahko kangas.

4) Piuhan tammilehto

Piuhan tammilehto (Kartta 2) on *luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen jaloista lehtipuista koostuva metsikkö*. (WGS84-koordinaatit N 60.536468, E 22.114476). Noin puolen hehtaarin tammilehto (Kuva 4) rajautuu itäreunalla Maskuntiehen ja pohjoispuolella jyrkkään kallionkielekkeeseen ja muuten on osana alueen laajaa metsää. Lehdossa on reilu 40 runkomaista, iäkkäämpää tammea sekä runsaasti myös nuorta tammea. Lehtipuuvaltaisessa metsikössä kasvaa useita varttuneempia haapoja, koivuja, raitaa sekä tervaleppää ja puusto on monen ikäistä. Lahopuuta on jonkin verran ja metsä on luonnontilaisen kaltainen. Pensaskerroksessa on jonkin verran katajaa. Lehdon maannos on multava ja kenttäkerroksessa kasvaa muun muassa kielo, sinivuokko, valkovuokko, taikinamarja, ahomansikka, käenkaali, leskenlehti, kotkansiipi, puna-apila, lehväsamalia, isomyyränsammal sekä suikerosammalia. Piuhan lehtoa voisi luonnehtia sinivuokko-käenkaalityypin lehdoksi. Lehdon itäreunalla on hyvin pieni ja matala hiekkainen lampi, joka on mahdollisesti syntynyt aikanaan soranotosta.

Kuva 4. Piuhan tammilehto.

Kartta 2. Suunnittelualueen metsäala jaoteltuna kasvillisuuden mukaan. Lehtomaisen kankaan (1) ala on rajattuna tummalla vihreällä värillä, kallioiset lakialueet (2) oranssilla värillä, kuivahko ja tuore kangasmetsä (3) vaaleanvihreällä värillä ja Piuhan tammilehto (4) punaisella värillä. On huomioitava, että raja-
aus on karkea ja kasvillisuustyyppin todellinen vaihtumisen ei aina ole näin selvärajaista. Karttaan on merkitty ruskealla viivalla vanhan postitien jäänne.

Kuva 5. Suunnittelualueen kirkasvetisellä lammella on useana päivänä viikossa pelastuskoiratoimintaa.

Kuva 6. Suunnittelualueelta valtatieen ylitse kulkeva jalankulkusilta, jonka kautta on merkitty viheryhteys yleiskaavassa.

Kuva 7. Ulkoilureitti lammen lähetyvillä. Tien pientareilla ja lammen läheisyydessä kasvaa mm. kultapiisku, kannusruoho, kyläkellukka, pikkutalvikki ja sarjakeltano.

Kuva 8. Suunnittelualueella oleva laaja rakennustyömaa.

Kuva 9. Alueen nykyistä teollisuutta Vähäkorventien varrella.

Kuva 10. Alueen metsän siimeksessä oleva jäänne postitiestä.

Johtopäätökset

Rivieran suunnittelualueella on luonnonsuojelulaki 29 §:n mukainen *luontaisesti syntynyt, merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuva metsikkö*, noin 0,5 hehtaarin Piuhan tammilehto (Kartta 2). Tämänkaltaisia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu. Käytännössä tämä ei aina tarkoita alueen täydellistä koskemattomuutta vaan esimerkiksi lehdoista voi olla suositus hakata pois lehtokasvillisuutta varjostavia kuusia. Muuttamiskielto tulee voimaan, kun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Suunnittelualueella ei ole metsälain 10 § mukaisia tärkeitä elinympäristöjä tai vesilain 11 § suojeltuja vesiluontotyypppejä. Aikaisemman päätöksen mukaisesti lehtomaisen kankaan itäosassa olevat iäkkäät kuuset ja haavat on suositeltavaa säilyttää. Yleiskaavaan merkitty viheryhteys alueen koillisreunalta itään valtatie ylitse tulee huomioida suunnittelussa. Suunnittelualueelle on siis tarpeen tehdä luontokartoitusta Piuhan tammilehdon suojeltavan alueen osalta, muuten nykyinen koko kuntaa koskeva luontoselvitys (Oja & Oja 2006) on riittävä. Paras aika lehtokasvillisuuden kartoittamiseen olisi keskikesällä.

Senja Vainioranta

Senja Vainioranta

FM, biologi

Viitteet:

Oja J. & Oja S. 2006. Maskun kunnan arvokkaat luontokohteet. Päivitys vuoden 1998 raporttiin. Suomen luontotieto. 40 s.

Maskun yleiskaava 2020. Maskun kunta.